

POSKUSITI VELJA ... PISATI

Prispevki pete skupine udeležencev delavnic s področja knjige in razvoja pismenosti

Mentorica Cvetka Bevc

Kazalo

Popotnica 2

PESMI

Vprašanja 3

Modra 4

Utrinek 5

Črna 6

Morje 7

Če bi lahko 8

ZGODBE IZ PRETEKLOSTI

Naša družinska zgodba 9

Spomin 10

Oreh, ki je očetu rešil življenje 11

Moja babica 12

DIALOGI

Na tržnici 13

Pogovor ob kavi med dvema prijateljema 14

V NARAVI

Gozd 15

Darilo 16

Odtis 17

Travnik 18

Posebna ljubezen 19

Na deželi 20

KAKO SMO SE KALILI

Moj poklic 21

Želje 22

Izbire 23

Polnoletnost 24

NA DELU

Znova 25

Pošta 26

V TOTI DCA, dnevnem centru za odrasle 27

V trgovini s spominki 28

Nekaj za pse in mačke 29

SPOMINI NA MLADE DNI

Novo 30

Moje šolanje 31

Potovanje na morje 32

Šola v naravi 33

Stari časi 34

O VESELJU

Iskanja 35

Moji otroci 36

Popotnica

Na prvem srečanju delavnic s področja knjige in razvoja pismenosti Borštnikovega programa socialne aktivacije praviloma najprej predstavim program, povem, da bomo veliko brali, analizirali besedila, se o njih pogovarjali in seveda tudi pisali. Po navadi temu sledi začudenje udeležencev, češ le zakaj bodo to potrebovali. S peto skupino ni bilo nič drugače. Ob tem se je izkazalo, da nekateri bolj malo berejo knjige, drugi sicer več, a poezije skoraj nikoli. Kaj šele, da bi jo pisali! Pokusiti velja, sem jim rekla. In so. Ne samo poskušali. Ob koncu delavnic je na vprašanje o tem, kaj so zase pridobili, eden izmed udeležencev odgovoril: »Napisal sem tudi pesem.«

Tako se pričujoči izbor njihovih prispevkov začinja prav s poezijo. Pesmi so kratke, mestoma utrinki, blizu haikujem, tu so tudi poetična razmišljanja o ljubezni in poeziji, impresije o morju in barvah. Naravo je bilo lažje upesniti, postala je mesto, kjer so udeleženci lahko izrazili, kako odmeva v njih in kako se jih dotaknejo njene skrivnosti.

Zgodbe so tiste, ki osmišljajo naše bivanje, ko jih pišemo, velikokrat v sebi odkrijemo stvari, za katere predtem nismo vedeli, da obstajajo. V zgodbah o preteklosti, kot so jih napisali udeleženci, oživijo njihovi predniki, nekdanje življenje na vasi in spomini na družinske prigode. Najdejo se tudi take, ki segajo v čas šolskih dni, opisujejo dogodke, v katerih se je kalil vsak izmed nas: izbrati svojo poklicno pot. Praktično usposabljanje v okviru BPSA je za marsikaterega udeleženca pomenilo novo izkušnjo, časi od njihovega prvega delovnega dne so se spremenili, treba se je bilo spopasti z novimi izzivi, pa naj je bilo to v trgovini s spominki, dnevnem centru za starejše, na pošti ali pri izdelovanju hrane za pse in mačke pa še kje.

Spretnost razumevanja je večšina, pogovori, ki jih bralec spozna pri branju v razdelku Dialogi, pokažejo, da beseda udeležencem še kako teče, malo zabavna, malo tragična, včasih vzeta iz resničnosti, drugič izmišljena. Zatem ko smo nekaj izmišljenih dialogov odigrali (in se pri tem pošteno nasmejali), jih ni bilo težko zapisati.

Na delavnicah smo se ob branju različnih tekstov, ogledu kakšnega filma, poslušanju posnetka radijske igre ali uglasbene pesmi vzpodbujeni s prebranim, slišanim in videnim v pogovorih dostikrat dotaknili temeljnih bivanjskih vprašanj. Pa tudi takih o ljubezni, smislu življenja in umetnosti. Zakaj nam je potrebna, kako nam bogati življenje in nenazadnje o čem bi govorila pesem, če bi jo lahko vsak sam ustvaril – o neizrečenem, hrepenenju, veselju, žalosti, skritih željah in upanju, da vendarle nekje v bodočnosti uspe vsakomur najti delo, ki ga bo z veseljem opravljal. Kljub pogostim odklonitvam vendar velja poskusiti. Ali kot pravi Tone Pavček v pesmi *Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca*: »A če ne prideš ne prvič, ne drugič/ do krova in pravega kova/ poskusi: vnovič in zopet in znova.«

In udeleženci so na delavnicah vedno znova pisali, čeprav je bilo včasih težko in je kdaj trajalo, preden je svinčnik stekel po papirju. Verjamem, da bodo tako vztrajali tudi pri uresničevanju svojih sanj.

Vprašanja

Ali je ljubezen tista cvetica,
ki ugasne kot vsaka kresnica?

Ali ljubezen je noč in dan,
čeprav pride vsak dan?

Ali je to, da te rad imam,
pa te niti ne poznam?

Samo

Modra

Modra reka, ki se vije,
modra luna, ki jo skriva,
modra misel, ki ne vzklije,
modre oči, polne evforije,
modra lica mrzle zime,
modro sonce, ki ne izgine,
v modrem morju bolečine.

Udeleženec 2

Utrinek

Morje.

Roza cvetovi oleandra.

Iz skale je zrasla

Lepota.

Udeležanka 5

Črna

Nosil je črn frak kot kos.

Sedel je v črn fotelj.

Na obrazu je imel črnico.

Jože

Morje

Slano. Peneče.

Mirno. Kot olje.

Valovi kot hiša.

Boli, če stopiš na ježa.

Udeleženec 2

Če bi lahko

Napisal bi pesem,
ki seže vam v dušo,
nasmeh vam privabi,
skrbi daje pozabi.

Besed pa ne najdem,
moje srce ni ogreto,
skodelico kave bi rabil,
morda pokadim cigareto ...

Samo

Naša družinska zgodba

Moja dedek in babica sta bila viničarja v Halozah. Babica je pomagala gospodinji, dedek pa gospodarju. Imela sta dva sinova, mojega strica in očeta. Rodile so se tudi deklice, ki pa so vse umrle pri porodu. Med drugo svetovno vojno je dedek odšel v partizane, bil je tudi ranjen. Pripovedoval mi je o tem, da so jih nekoč v bližini Brežic obkolili Nemci. Na bližnji kmetiji so se skrili v gnojno jamo. Tam so ostali trdi dni. Ko so Nemci odšli, so si upali prilesti na plano. Babica se še danes spominja, kako je dedek zaudarjal in bil poln bolh. Njegovo obleko je zažgala.

Po vojni so ga predstavniki oblasti vprašali: »Kaj si ti, katolik ali komunist?«
»Katolik sem in bom tak tudi umrl,« jim je odgovoril.

Zaradi tega so mu v uporabo dodelili štiristo let staro hišo, ki ni imela ne vode ne elektrike. Vse, kar sta dedek in babica imela, vse njuno premoženje so s konjsko vprego odpeljali iz Haloz v Maribor. Tu sta potem tudi delala v Agrokombinatu.

Njuna otroka sta rasla in pomagala pri delu na dodeljeni zemlji poleg hiše. Nosila sta vodo iz bližnjega studenca, skrbela za kokoši, kozo, zajce in psa.

Kadar smo kasneje obiskali dedka in babico, sta nam za zajtrk vedno postregla z belo kavo Divka. Kuhala se je na štedilniku na drva. Rad sem gledal dedka, kako je sedel na kozlu in klepal koso. Pokošeno travo smo spravljali na senik, v spominu imam še vedno njegov vonj.

Jože

Spomin

Stari starši in starši so mi pripovedovali različne zgodbe iz preteklosti. Po navadi so se navezovale na vojni in povojni čas. V času vojne je bilo življenje starih staršev zelo težko, v družini jih je bilo deset, hrane pa ni bilo na pretek. V povojnem obdobju so si veliko medsebojno pomagali. Pri gradnji je vsaka pomoč prišla prav. Sosedje in prijatelji so bili zelo povezani, več so se družili kot danes.

Udeleženec 1

Oreh, ki je očetu rešil življenje

»Vidiš ta oreh?« me je vprašal oče, ko sva se pripeljala na obisk k dedku in babici na Koroško.

»Vidim, saj nisem slep.«

»Ta oreh je meni in Zmagu rešil življenje.«

***

Na dan, ko sem se rodil, bi skoraj ostal brez očeta.

Zimski otrok sem, rojen konec decembra, raje imam zimo kot poletje. Čeprav vse življenje živim v Mariboru, sem rojen na Koroškem, v slovenjegraški porodnišnici. Oče takrat ni imel dopusta, niti svojega avtomobila, da bi lahko vsakodnevno obiskoval mamo v bolnišnici. Zato tudi ni mogel prisostvovati mojemu porodu. Takoj ko je zvedel za moje rojstvo, je zaprosil mojega botra Zmaga, da ga pripelje na obisk. Ta prav tako ni imel svojega avtomobila, zato si ga je sposodil od tasta. Po obisku v bolnici, čestitkah, veselju in druženju je bil čas, da se oče in Zmago vrneta v Maribor.

Cesta je bila zasnežena, ledena, vijugasta in luknjasta. Noč je bila in temperature pod ničlo. Kdor se spozna na avtomobile, ve, da so bili včasih avtomobili na zadnji pogon zelo lahki v zadnjem delu, *rep je odnašalo*, zato so v prtljajnik naložili vrečo peska, da je obtežila zadnji del in je bila vožnja varnejša in prijetnejša. Ker pa se je mudilo, je Zmago na to pozabil. Avto je zato zanašalo, lahek zadek avtomobila je plesal po cesti, dokler ta nenadoma ni izginila in je avtomobil začel drseti po strmem pobočju navzdol proti reki. Dvakrat, trikrat se je prekucnil in nazadnje obtičal kakšen meter oddaljen od ledene Drave, naslonjen na oreh, ki je preprečil, da bi avto zdrsnil v vodo. Oče je bil potolčen in porezan, splazil se je na plano skozi razbito okno. Zmago tega ni mogel, pločevina mu je stisnila noge. Oče je s težavo splezal po strmem pobočju do ceste in ustavil prvi avtomobil, da se odpelje po pomoč. Dolgo sta čakala.

Končno so spravili Zmaga iz avtomobila. Na srečo jo je odnesel brez hujših posledic, prav tako oče, le vozilo je bilo stolčeno.

Oreh še vedno stoji.

Udeleženec 2

Moja babica

Babico sem spoznala, ko sem bila še čisto majhna. Doma so imeli kmetijo in na njej je morala veliko delati. Ena izmed njenih hčera je umrla, ko je bila stara pol leta. Kadar sta babica in mama šli skupaj na njivo, sta me položili v košaro in me nesli s seboj.

Z njo sem rada hodila na sprehode. Velikokrat mi je prinesla sladkarije, kupila je tudi pohištvo za mojo sobo. Čeprav sem jo včasih razjezila, mi ni ničesar odrekla, saj me je imela zelo rada.

Hvala Bogu, da je pri sedeminosemdesetih letih še vedno zdrava. Večkrat jo presenetim, pokličem jo po telefonu ali jo obiščem. Zelo sem srečna, da jo imam.

Udeleženska 5

Na tržnici

Stranka: Dober dan, kupila bi glavo mehke solate, težko trideset dekagramov.

Prodajalka: Dober dan, imamo svežo in lepo solato, a je težka šestdeset dekagramov.

Stranka: Ne morem pojesti tako velike solate. Sama živim.

Prodajalka: Gospa, ta solata je sveža, domača, danes odrezana, za ves teden jo lahko imate.

Stranka: Ne bom cel teden jedla solate.

Prodajalka: Lahko vam ponudim endivijo ali pa radič. To so majhne glavice.

Stranka: Nočem tega, hočem mehko solato, pa da je čim bolj rumena.

Prodajalka: Putarica ima mehko rumeno sredico pa še čisto sveža je.

Stranka: Putarice ne maram, ker je premehka.

Prodajalka: Kaj pa domači motovilec, tu vam lahko dam točno trideset dekagramov.

Stranka: Nočem motovilca, pa še predrag je.

Prodajalka: Kaj pa druga zelenjava za solato? Paradižnik, kumare, paprika, čebula ...

Stranka: Nočem nič drugega. Hočem mehko solato, tako težko, kot sem vam rekla. Kupila bom eno, če mi jo boste odrezali.

Prodajalka: Draga gospa, solate se ne reže. Ne morem vam iz velike narediti majhno glavo. To ni moja solata, jaz delam za drugega.

Stranka: To me prav nič ne zanima. Če bi hoteli prodati solato, bi mi jo odrezali. Grem pa drugam, kjer so bolj prijazni.

Udeleženska 3

Pogovor ob kavi med dvema prijateljema

Prvi: Stari, tebe dobit na kavo, je cela umetnost. Že sto let se nisva videla.

Drugi: V službi imam gužvo.

Prvi: Mislil sem, da se me izogibaš ...

Drugi: Saj vem, še vedno sem ti dolžan tisti denar, ta mesec bo ...

Prvi: Pozabi, nisem te zato klical. Boš že vrnil, ko boš lahko.

Drugi: Samo malo mi je že nerodno, obljubil sem, da vrnem takoj, pa mi ni zneslo.

Prvi: Kaj boš pil?

Drugi: Pivo. Boš ti tudi?

Prvi: Pivo? Saj veš, da ne pijem.

Drugi: Še vedno vztrajaš? Res nič ne piješ?

Prvi: Nič. Že od božiča niti kapljice. Pa kje hodi ta natararica?

Drugi: Kako si drugače?

Prvi: Dobro ... Natararica, pivo pa kavo in dva deci vode. Kako pivo boš?

Drugi: Union. Pa odprtega, če imate, v vrčku, prosim.

Prvi: Hej, ti si puščaš brado!

Drugi: Ja, no, ne. Samo brit se mi ne da vsak dan, čeprav ... Z brado je v bistvu še več dela.

Prvi: In familija, je vse v redu z njo? Pa zdravje?

Drugi: Eh, nekaj problemov imam s trebuhom. Septembra imam specialista. Naše zdravstvo je prava katastrofa. Napotnico hitro dobiš, samo potem pa čakaš kot tele. Pa še podpisat moraš, da se strinjaš s čakalno dobo. To moraš, da jih ne bi slučajno tožil, če rikneš, preden prideš do zdravnika.

Prvi: Katastrofa. Jaz na zobozdravnika čakam že šest mesecev, čeprav so najprej rekli, da bodo le trije. Zadnjič sem klical in vprašal, če so me slučajno spregledali. Da sploh koga dobiš na telefon, je prava umetnost. Si predstavljaš, da imaš neko resno težavo v tem času ...

Drugi: Vse je v k***u, a ni tako.

Prvi: Pa še ta vojna. Nič mi ni jasno, kaj se dogaja.

Drugi: Meni še manj, raje sploh ne gledam televizije. Si predstavljaš enega pijanega Rusa v Čeljabinsku z lansirnimi napravami ...

Prvi: Vse bo šlo nekam ... Eh, brez veze.

Drugi: A si slišal za Damjana?

Prvi: Damjana?

Drugi: Hodil je v paralelko. Športnik je bil, tenis, pa še kaj drugega je nabijal, tekel. Umril je.

Prvi: Kaj?

Drugi: V enem dnevu ga je pobralo. Še zdaj ne morem verjet.

Udeleženec 2

Gozd

Pod nogami šelestijo listi.
Zaslišim žuborenje potoka
in petje ptic,
ki pozdravljajo sonce.
Odkrivam gozdne jagode,
gobe in kostanje.

Udeleženka 4

Darilo

Iz noči v gozdni koči
je nastalo novo bitje,
novo bitje srca,
nova ljubezen.
Moj sin, spočet
v prečudoviti noči.

Udeleženska 6

Odtis

Stopil sem na zeleno preprogo,
moje bose noge je objela rosa.

Oglasil se je veter,
videl sem kosa.

Zadišalo je seno.

Samo

Travnik

Biti sredi cvetov in metuljev,

s prijatelji ob potoku.

Imeti piknik v naravi.

Zavriskati.

Udeleženec 1

Posebna ljubezen

Začutim ljubezen,
ko se narava prebuja.
Nabiram smrekove vršičke.
V gozdu opazujem živali.

Udeleženska 7

Na deželi

Ko sem bil majhen, smo živeli na deželi na obrobju Maribora. Povsod so bila polja, pozimi so zasnežena spominjala na pravljico. Hodili smo se smučat in sankat na Pekrsko gorco, jeseni spravljali seno in pripravljali drva za zimo. Na trgatvah je bilo veselo in prešerno. Poleti smo se kopali v mrzlem potoku. Ob nedeljah smo ob stari lipi priredili piknik, igrala je muzika in plesali smo. Ah, ti spomini!

Jože

Moj poklic

Še danes ne vem, ali je bila odločitev, da postanem geodet, pravilna. Le kako je do tega sploh prišlo ...

Bilo je poletje. Počitnice. Vračal sem se iz knjižnice. Pot me je vodila mimo stavbe, kjer je delala moja mama. Odločil sem se, da se oglasim pri njej. Ker je bila na sestanku, me je sprejel njen sodelavec iz pisarne.

»Boš pa pri meni počakal,« je rekel.

In potem so se začela vprašanja. Koliko sem star, na katero šolo hodim in če kaj berem. Zdelo se mi je, da je vse odgovore že poznal, saj sem vedel, da sta z mamó dobra prijatelja. Nadel si je očala, resnega obraza stopil do risalne deske in začel nekaj pisati. Vsake toliko časa je vzel v roke ravnilo, s pisalom, ki se mu reče rotring, potegnil črto in nekaj zadovoljno zamrmral. Nato je iz predala potegnil črno škatlo, iz nje pa kovinsko napravo.

»Ali veš, kaj je to?« me je vprašal.

»Ne vem, gospod.«

»To je polarni transporter. Poglej, takole ga postaviš na tole točko na načrtu, kolešček nastaviš na ničlo, iz zapisnika prebereš kot in razdaljo, ki ju upoštevaš. Potem pritisneš na ta gumbek ...«

Bilo je dovolj, da sem se navdušil za poklic geodeta. Tega nisem nikoli obžaloval.

Samo

Želje

Na začetku šolanja sem si želel marsikaj postati. Šele po nekaj letih so se začele oblikovati prave ideje. Poskusiti mogoče na strojni šoli, postati mehatronik v zdravstvu. Ob koncu devetega razreda sem se vpisal na srednjo računalniško šolo. Do danes mi sicer ni žal, vendar če pomislim, koliko je še drugih šol pri nas in v tujini, bi lahko izbral tudi kaj drugega.

Udeleženec 1

Izbire

Pilot, astronaut, gasilec policaj, takrat še miličnik, so bili poklici, za katere so se odločali moji sošolci. Sam sem želel postati arheolog, ne vem točno zakaj, mogoče zaradi filma *Indiana Jones* o profesorju arheologije in njegovih avanturah, ki sem si ga ogledal. Pa najbrž so me navduševale še knjige Karla Maya in Julesa Verna, ki sem jih takrat prebiral. Potem pa so prišla planska izobraževanja, ko se je bilo treba že takoj po osnovni šoli odločiti, kako naprej. Moral bi izbrati gimnazijo, jeziki mi ležijo, pa sem butec izbral elektro in srednje šole nikoli nisem zaključil. Ni me dovolj zanimalo, ker pa sem drugi letnik opravil z relativno lahkoto, nisem resno razmišljal o tem, da bi se mogoče prepisal. Ko se je snov pri strokovnih predmetih vse bolj zapletala, pa so se začele težave ...

Udeleženec 2

Polnoletnost

Takoj po osnovni šoli sem začel s prakso. Moje počitnice na morju so bile zato kratke, saj so starše poklicali iz podjetja Majolka, kjer sem bil sprejet na triletno vajeniško dobo. Zraven sem obiskoval gostinsko šolo. V tistem času sem od podjetja začel prejemati vajeniško plačo, z vsakim letom se je višala, a nikoli do višine plače redno zaposlenih. Vseeno sem si v tistem času lahko že sam kupoval oblačila, obutev, vozovnice, vstopnice za obisk kina in si ogledal kungfu filme. V bistvu sem bil pri petnajstih letih že polnoleten, čeprav sem se tega najbolj zavedal, ko sem pri devetnajstih šel v vojsko. Nekateri mladi fantje so zaradi različnih prekrškov okusili vojaški zapor, to je bila posebna šola odraščanja. Takrat so ljudje govorili, da ko odslužiš vojaški rok, iz fanta postaneš moški, začneš se briti, vedno bolj si razvit in seveda sprejemaš vedno več odgovornosti.

Jože

Znova

Na prvi pogled je bilo kot moj prvi delovni dan pred več kot sedemintridesetimi leti. Vsi lepi in prijazni. Vendar je nekaj bilo drugače. Že ko sem zjutraj prišel, me je pri vratarju čakala kartica za beleženje delovnega časa in kratko predavanje vratarja o tem, kako se kartica uporablja. V pisarni nikjer nisem videl risalne deske, ravnila, šestila ali rotringa. Le stol, mizo in na njej računalnik. Vklupil sem računalnik in že so po internetni komunikaciji od mentorja priletela navodila za delo. Če česa nisem vedel, sem poslal vprašanja preko elektronske pošte. Datoteke za delo sem moral poiskati nekje v oblaku, enako tudi vse ostalo po standardih in pravilniku o tehnični komunikaciji. Vse je digitalno, ni prostora za napake.

Ko sem prišel domov, niti pomislil nisem, da bi zagnal računalnik.

Samo

Pošta

V začetku praktičnega usposabljanja pri Pošti Slovenije so mi najprej predstavili in razkazali vse prostore. Zaradi velikosti in razlik med oddelki sem na začetku imel kar nekaj problemov z orientacijo. V nadaljevanju mi je bil predstavljen Oddelek poškodovanih pošiljk. Vsebuje delo z arhiviranjem pošiljk, vnašanjem podatkov v računalnik in logistično delo, kjer je treba pošiljke oziroma pakete pregledati in jih nato premestiti v skladišče.

Da pride paket na oddelek poškodovanih pošiljk, je potreben določen proces. Do poškodbe paketov prihaja skoraj vsak dan, večinoma jih odkrijejo poštni delavci pri zlaganju in razvrščanju za različne kraje. Včasih poškodbe odkrijejo tudi stranke, ki so prejele takšen paket. Delo pri poškodovanih pošiljkah se zaključi z uničenjem pošiljke, s predajo servisu ali stranki.

Pri vsem poštarskem delu mi je prav delo na Oddelku poškodovanih pošiljk najbolj všeč.

Udeleženec 1

V TOTI DCA, dnevnem centru za odrasle

Po nekaj letih imam, zaradi različnih vzrokov, spet nekaj reda v življenju. Vstanem ob sedmih, sedem na kolo in oddrvim do tabora, kjer ima prostore TOTI DCA, dnevni center za odrasle. Prvi dan sem bil vznemirjen, kako me bodo sprejeli. Jasna, vodja centra, me je bila vesela, vsaj za nekaj časa je dobila par rok, ki ji bodo pomagale pri delu. Center namreč vodi sama. Eden od uporabnikov, ki se je tistega dne znašel v kuhinji, je bil bolj nezaupljiv.

»Od kod si?« me je vprašal.

Razložil sem mu, da sem tu preko Boršnikovega programa socialne aktivacije in da bom ostal nekaj mesecev.

»Poznam to. Z enim od tvojih predhodnikov smo imeli probleme. Včasih ga sploh ni bilo ...«

Super, sem si mislil, odličen start.

»Pa saj jaz ne pijem,« sem mu rekel.

Kasneje mi je razložil, zakaj je alergičen na alkohol. Zdravljeni alkoholik je, že dvajset let se ni dotaknil alkohola.

Postopoma sem spoznaval tudi ostale uporabnike, kar nekaj jih hodi na razne delavnice, od telovadbe do joge, od tai chija do učenja jezikov. Tu so še fotografski krožek, delavnice ročnega dela, igranje bridga in tarota, namizni tenis in hoby delavnice. Društvo ima namreč dobro opremljeno delavnico, kjer lahko člani izdelujejo razne stvari ali popravljajo pokvarjene, brusijo nože in delajo izdelke iz lesa.

Jasna mi je pokazala še dva nova velika prostora, ki so ju letos dobili od občine v uporabo. Zgledata super, a bo treba vložiti veliko truda in denarja, da bosta primerna za sprejem uporabnikov.

Udeleženec 2

V trgovini s spominki

V trgovini, kjer delam, prodajamo unikatne izdelke, posebne ročne izdelave in zelo drage. Večinoma jo obiskujejo tujci in kupujejo spominke z napisi Slovenija ali Maribor. Ponujamo tudi oblačila, nakit in slike. Delo mi je zelo všeč.

Udeleženska 3

Nekaj za pse in mačke

Moj prvi vtis v novem delovnem okolju je bil zelo pozitiven. Vsi okoli mene so bili zelo prijazni in ustrezljivi. Pokazali so mi, kakšen je postopek dela, in mi povedali, kolikšna je delovna norma, se pravi, koliko izdelkov moram narediti na dan. Ti so večinoma za pse, nekaj pa tudi za mačke. Izdelujemo vse, od suhe hrane do priboljškov.

Jože

Novo

V šolskih dneh so se dogajale različne stvari. Eno izmed posebnih doživetij je bil prvi šolski dan v srednji šoli. Nihče od nas ni vedel, kaj nas čaka. Vse je bilo novo. Sošolci, učni predmeti, profesorji. Trajalo je skoraj mesec dni, da smo se nekako navadili. Odprlo se je poglavje v našem življenju, kjer smo stopili na novo pot. Nastala so prva prijatelja, z nekaterimi sošolci pa imam še danes stike.

Udeleženec 1

Moje šolanje

Od prvega do osmega razreda sem obiskoval Osnovno šolo Draga Kobala na Pobrežju. Iz šolske kuhinje je že navsezgodaj prihajal prijeten vonj. Rad sem imel šolske izlete, med predmeti pa telovadbo in tehnični pouk, ker sem lahko fotografiral. Hodil sem na strelski tečaj in v šolski kleti streljal z zračno puško. Posebej mi je ostal v spominu nastop basista Vladka Korošca v šolski telovadnici. Pa seveda proslave in pionirska prisega, rdeča rutica in kapa s peterokrako zvezdo. Edini v razredu sem se odločil za poklic kuharja.

Jože

Potovanje na morje

Moje prvo potovanje na morje je bilo pravo potovanje. Odpravili smo se na vlak in se dolgo vozili do Šibenika, od tam pa najprej z avtobusom do Murterja. Ko sem prvič zagledala morje, sem bila začudena, kako neskončno je. Dolgo nisem znala plavati.

»Joj, jaz ne znam plavati,« sem nekoč potožila znani osebi iz obrambnega vojaškega centra.

»Jaz te bom naučila,« se je ponudila.

Rekla mi je, naj samo diham, se uležem v vodo, ona pa me bo držala za trebuh.

»Ti samo stegni roke in noge.«

In sem naredila, kar mi je naročila. Ni me izpustila, držala me je nad vodno gladino, dokler nisem splavala.

Udeleženska 7

Šola v naravi

V osnovni šoli za vsakega od nas pride trenutek, ko mora pokazati samostojnost. Meni se je to zgodilo v petek razredu, ko smo šli v šolo v naravi. To je bil test, saj z nami ni bilo naših staršev, pa tudi priložnost, da se sošolci in sošolke bolje spoznamo. Za teden dni smo odpotovali v Spuhljo pri Ptujju. Spoznavali smo naravo in se naučili veliko novega. Tu so bile tudi zabavne igre, odbojka, nogomet, košarka. Lepo je bilo zvečer, ko sem se vsi zbrali in se pogovarjali, si ogledali tudi predstavo, ki so jo pripravili nekateri sošolci in sošolke. Svoje mnenje o doživetjih smo zapisali v knjigo spominov.

Udeleženec 1

Stari časi

Hodil sem na Osnovno šolo Angela Besednjaka v Mariboru. Ne spominjam se veliko, a zagotovo tega, kako so učiteljice govorile moji mami, da sem za fanta preveč tih in miren. Pa tudi dogodka, ko so na šolski proslavi podeljevali nagrade. Kako sem bil presenečen, ko sem naenkrat zaslišal svoje ime. Kot nagrado sem dobil knjigo o slovenski književnosti od leta 1948 do ... Druga letnica mi je ušla iz spomina. Vem le to, da nisem razumel, čemu sem dobil nagrado. A na prvi strani knjige je bilo napisano Nagrada JPI in pod tem podpis ravnatelja.

Samo

Iskanja

Ljubezen niso samo metuljčki v trebuhu. Mnogo več je kot to. Toda najprej moraš imeti rad samega sebe, če se nimaš, ne moreš drugega ljubiti. Gre za zaupanje sebi in v drugo osebo. Lahko imaš rad naravo, živali, glasbo.

Udeleženec 1

Moji otroci

Ko zjutraj zgodaj vstanem, pogledam svoje otroke, ki še lepo spijo. Vesela sem. Ko gremo skupaj v vrtec in šolo, se pogovarjamo, kaj vse bomo tisti dan počeli. Otroci so moje sonce, tudi ko dežuje. Podobni so si, a vendar tako različni. Med nami je nekaj, česar ne znam opisati z besedami. Nekaj najlepšega so, kar se mi je v življenju zgodilo.

Udeleženka 5